

СТ А Н О В И Щ Е

от

проф. д-р Кристина Борисова Илиева
Национална художествена академия, София

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“,
научна област 8. Изкуства,
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

на **Ивайло Емил Саралийски**

докторант на самостоятелна подготовка в докторска програма „Визуално-пластични изкуства“ към департамент „Изящни изкуства“, НБУ,

с дисертационен труд на тема:

**„СИМВОЛИТЕ В КАРТИТЕ ТАРО И ТРАНСФОРМАЦИЯТА ИМ
В СЪВРЕМЕННОТО ИЗКУСТВО“**

Научен ръководител: доц. д-р Калина Христова

Представеният дисертационен труд съдържа 229 страници основен текст, 11 страници библиография, приложение с илюстрации с обем от 132 с., а също така списък с публикации по темата, списък с фигури и автореферат.

На първо място бих искала да отбележа сложността на разглежданата тема, касаеща явлениято „ТАРО“, която сама по себе си съдържа голям брой възможни гледни точки и аспекти, от които би могла да бъде анализирана.

Изведена в три основни последователни като логика глави, предшестващия ги увод и завършващо труда заключение, структурата на дисертацията дава възможност на автора да подсили пълноценното разгръщане на темата.

Още в **увода** докторантът залага основите на своето изследване, като ясно очертава поставените задачи, които засягат графичните възможности на

трансформация на образа в симбиоза със заложените в тях сакрални символики. Дефинирани са целите, обекта и предмета на изследване, както и методите за осъществяване на заложената в труда основна теза. **Първа глава** е посветена на появата и историческото развитие на обекта на изследване, което е от ключово значение за следващото разгръщане на темата. Проследен е генезиса, еволюцията и трансформацията на картите както откъм функция и предназначение, така и още по-подробно откъм графична форма и нейната връзка с промените в символиката, присъща на всяка една карта. В предварително зададените темпорални и географски граници автора разглежда многопластовата вариативност на изображенията, като анализира и причините за това, позовавайки се на много и разнообразни източници. Събраният внушителен като обем материал заляга в основата на по-нататъшното развитие във **втора глава**, където докторантът преминава към подробен аналитичен разбор на всяка една конкретна визия от Големите и Малките Аркани. Смятам, че именно тази глава е ключова за изграждането на своеобразна „система“, или, с други думи, подредени осмислени, синтезирани характеристики на отделните изображения, погледнати от различни гледни точки – емоционална, иконографска, сакрална, семиотична и др. Изводите, направени от докторанта, са и неговите основания за последваща авторска интерпретация на разглежданата от него тема. В **третата глава** на настоящия труд се съдържа, по мое мнение, и неговия основен принос, осъществен с помощта на собствена интерпретация на картите Таро, в която са залегнали всички изводи от сериозното проучване на темата в предходните глави. Провокиращо решение е обръщането към изкуствения интелект, който все повече навлиза в съвременното ни битие. Анализирането на предложените от него форми, базирани на ключови думи, е несъмнено изключително интересно в съчетание на авторската идея за максимална стилизация и есенция на смисловата натовареност на картите. Крайният резултат е самостоятелно художествено произведение, изпълнено с дълбок смисъл и философска натовареност. Синтез на проведеното научно изследване, заедно с редица изводи, направени на неговата база и

потвърждаващи тезите на докторанта, са изведени в **заключението** на дисертацията. Като несъмнен принос мога да посоча и отделно приложението от голям обем старателно издирен и систематизиран илюстративен материал, което само по себе си е безценна информация за заинтересования читател.

По всички правила е направен и **авторефератът на дисертацията**, който съдържа цялата необходима информация по всички нейни раздели. Научните **публикации по темата** също така са в необходимия обем и съответстват на изискванията за подобен тип публикации.

Като препоръка изказвам своето мнение, че в дисертационния труд би могло да се обърне повече внимание на паралелни проекти на автори от ХХІ век, които предлагат свои интерпретации на картите Таро - както откъм визия, така и откъм мотивация и аспекти. Това би допринесло за по-задълбочено разбиране на авторския проект на Ивайло Саралийски от читателя.

На базата на всичко казано дотук, мога да определя своята оценка на представения дисертационен труд като положителна и предлагам на научното жури да присъди на Ивайло Емил Саралийски научната и образователна степен „доктор“.

София, 01.11.2023 г.

проф. д-р Кристина Борисова